

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/30/2015
Identifikačné číslo spisu:	3012200552
Dátum vydania rozhodnutia:	13.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3012200552.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Z. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., proti odporkyni Sociálnej poisťovni - ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11. júla 2012, konajúc o odvolaní L. Z., rod. G., bytom P. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/196/2012-53 zo dňa 30. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/196/2012-53 zo dňa 30. januára 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajskému súdu v Trenčíne bol dňa 7. augusta 2012 doručený nezrozumiteľný návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11. júla 2012, ktorým mu bol zvýšený starobný dôchodok. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 12Sd/196/2012-15 zo dňa 21. februára 2013 rozhodnutie odporkyne potvrdil. Na odvolanie navrhovateľa Najvyšší súd SR uznesením č. k. 9So/81/2013-27 zo dňa 30. júla 2013 rozsudok krajského súdu č. k. 12Sd/196/2012 zo dňa 21. februára 2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd zaviazal krajský súd odkázať navrhovateľa na Centrum právnej pomoci podľa § 30 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) a zvážiť postup podľa § 29 ods. 2 O. s. p. a až potom vo veci znovu rozhodnúť.

Krajský súd uznesením č. k. 12Sd/196/2012-35 zo dňa 20. septembra 2013 ustanovil navrhovateľovi opatrovníka Obecný úrad Poruba. Na odvolanie Obecného úradu Poruba Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 10So/86/2013 zo dňa 24. septembra 2014 uznesenie krajského súdu č. k. 12Sd/196/2012-35 zo dňa 20. septembra 2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd uviedol, že krajský súd mal navrhovateľa poučiť o tom, že má právo požiadať Centrum právnej pomoci o ustanovenie právneho zástupcu a až v prípade neúspešného zabezpečenia ustanovenia obhajcu podľa § 30 O. s. p., dôsledne zvážiť postup podľa § 29 ods. 2 O. s. p. a v prípade existencie dôvodu na postup podľa uvedeného ustanovenia, dôsledne preskúmať podmienky na ustanovenie osoby za opatrovníka pôsobiacej v rodinnom, pracovnom, kultúrnom alebo inom prostredí, ktoré je navrhovateľovi blízke.

Krajský súd v Trenčíne napadnutým uznesením č. k. 12Sd/196/2012-53 zo dňa 30.01.2015 ustanovil navrhovateľovi opatrovníka L. Z. (správne má byť Z.) až do právoplatného skončenia veci. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil postupom v súlade so stanoviskom Najvyššieho súdu SR uvedenom v uznesení sp. zn. 10So/86/2013 zo dňa 24.09.2014 a podľa ustanovenia § 29 ods. 2 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu podala L. Z. v zákonnej lehote odvolanie zo dňa 19.02.2015 dôvodiac, že nesúhlasí s tým, aby bola ustanovená za opatrovníčku jej bratovi Z. G.. Podľa jej vedomostí jej brat nie je zbavený svojprávnosti, má tri dospelé deti, ktoré ho môžu v prípade potreby zastupovať. S bratom nemajú dobré vzťahy a už dlhšiu dobu sa nestýkajú a nekomunikujú spolu.

Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyňa uviedla, že ustanovenie opatrovníka v ďalšom konaní ponecháva na zvážení súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu L. Z. je potrebné vyhovieť.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 29 ods. 2 O. s. p. pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Podľa § 29 ods. 6 O. s. p. za opatrovníka súd ustanoví osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne v inom prostredí, ktoré je účastníkovi blízke. Súd môže za opatrovníka ustanoviť aj obec. Súd nemôže ustanoviť za opatrovníka zamestnanca súdu, ktorý prejednáva vec; to neplatí vo veciach, v ktorých hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 1 000 eur (ďalej len „drobné spory“).

Podľa § 30 O. s. p. účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Po preskúmaní spisového materiálu odvolací súd konštatuje, že krajský súd postupoval v zmysle pokynu Najvyššieho súdu SR uvedeného v uznesení sp. zn. 10So/86/2013 zo dňa 24.09.2014, a to podľa § 30 O. s. p. odkázal navrhovateľa na Centrum právnej pomoci. Na výzvy krajského súdu zo dňa 04.11.2014 a zo dňa 07.01.2015, aby navrhovateľ oznámil, či požiadal Centrum právnej pomoci o ustanovenie právneho zástupcu, neodpovedal. Z úradného záznamu krajského súdu zo dňa 28.01.2015 vyplýva, že navrhovateľ Centrum právnej pomoci o pomoc nepožiadaval.

Zo spisového materiálu je ďalej zrejmé, že krajský súd skúmal podmienky na ustanovenie osoby za opatrovníka pôsobiacej v rodinnom, pracovnom, kultúrnom alebo inom prostredí, ktoré je navrhovateľovi blízke, a to výzvou adresovanou Obci Poruba. Obec Poruba na základe výzvy oznámila krajskému súdu rodinných príslušníkov navrhovateľa, a to brata navrhovateľa C. G. a sestru navrhovateľa L. Z., rod. G..

Na základe uvedeného postupu krajského súdu je zrejmé, že ten postupoval najskôr podľa § 30 O. s. p. a až potom čo sa nepodarilo ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu prostredníctvom Centra právnej

pomoci, tak postupoval podľa § 29 ods. 2 v spojení s § 29 ods. 6 O. s. p. a ustanovil navrhovateľovi ako opatrovníka jeho sestru L. Z..

Osobu opatrovníka súd vyberá z prostredia, ktoré je blízke účastníkovi konania, ktorému sa má opatrovník ustanoviť. Pôjde najmä o osobu pochádzajúcu z rodinného, pracovného, kultúrneho, prípadne z iného prostredia, ktoré je účastníkovi blízke. Výber osoby opatrovníka ponecháva zákon na súde. Umožňuje mu vybrať podľa povahy veci najvhodnejšiu osobu, pričom okruh prostredia výberu neuzatvára. Za opatrovníka možno ustanoviť aj obec. Súd spravidla využije túto možnosť vtedy, ak sa nenašla vhodná osoba z prostredia blízkeho účastníkovi konania.

Ak však osoba, ktorá sa má ustanoviť za opatrovníka, s tým nesúhlasí, nemožno ju ustanoviť za opatrovníka. Najvyšší súd zároveň uvádza, že osoba nemôže byť opatrovníkom ani proti svojej vôli. V uvedenom prípade nebola L. Z. dotazovaná pred ustanovením za opatrovníka, či súhlasí s jej ustanovením. Z dôvodu, že L. Z. so svojim ustanovením za opatrovníka nesúhlasí a z dôvodu, že nikto nemôže nútiť iného, aby sa stal opatrovníkom, odvolací súd odvolaniu L. Z. vyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených dôvodov uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude dôsledne preskúmať podmienky na ustanovenie osoby za opatrovníka pôsobiacej v rodinnom, pracovnom, kultúrnom alebo inom prostredí, ktoré ja navrhovateľovi blízke a či osoba, ktorá sa má ustanoviť za opatrovníka s tým súhlasí. V prípade, že sa nenájde vhodná osoba z prostredia navrhovateľa, krajský súd môže využiť možnosť ustanovenia obce ako opatrovníka.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.